

Time: 2.30 Hrs / वेळ : २.३० तास

Marks : 60 / गुण / ६०

Note; (1) All questions are Compulsory. / सर्व प्रश्न अनिवाय आहेत.

(2) Figures to the right indicate marks / उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q1 Answer the following in not more than two sentences (any six out of Ten) (12)

1. What is the basic principle of Rule of Law? - 1. कायद्याच्या राज्याचे मूळ तत्व काय आहे?
2. Which Courts have the power to issue Writs? - 2. कोणत्या न्यायालयांना रिट जारी करण्याचा अधिकार आहे?
3. What is the doctrine of Separation of Powers? - 3. शक्ती पृथक्करणाची शिकवण काय आहे?
4. What is the purpose of Independence of judiciary? - 4. न्यायपालिकेच्या स्वातंत्र्याचा उद्देश काय आहे?
5. What does the latin expression "La Legalite" signify? - 5. लॅटिन अभिव्यक्ती "ला लीगालाइट" चा अर्थ काय आहे?
6. What was the main objective of the Regulating Act, 1773? - 6. नियामक कायदा, 1773 चा मुख्य उद्देश काय होता?
7. What constitutes the dual system of courts? - 7. न्यायालयांची दुहेरी प्रणाली काय आहे?
8. What was the main outcome of the Indian Law Reports Act of 1875? - 8. 1875 च्या भारतीय कायदा अहवाल कायद्याचा मुख्य परिणाम काय होता?
9. What is the main objective of the Law Commission? - 9. कायदा आयोगाचे मुख्य उद्दिष्ट काय आहे?
10. What acts as an instrument to effect change in law through the Courts and legislatures? - 10. न्यायालये आणि विधिमंडळांद्वारे कायद्यात बदल घडवून आणण्यासाठी साधन म्हणून काय काम करते?

Q2. Write Short Notes on (any Two)

(12)

- Role of Bar Council in India.- a भारतातील बार कौन्सिलची भूमिका.
- Working of the Supreme Court in Calcutta.- b कलकत्ता येथे सर्वोच्च न्यायालयाचे कामकाज
- Independence of judiciary.- c न्यायव्यवस्थेचे स्वातंत्र्य.
- Courts of Records.- d कोर्ट ऑफ रेकॉर्ड्स.

Q3. In Murshidabad provincial Council, Gorachand Dutt filed a suit against Mirza Jalleel for the recovery of the sum from him and Mirza claimed that a larger sum was due from Dutt. The council dismissed the action brought by Gorachand Dutt and accepted the counter-claim made by Mirza jalleel . Gorachand brought a suit in the Supreme Court against Hossiyar the Chief Provincial Council. मुर्शिदाबाद प्रांतीय परिषदेत, गोरचंद दत्त यांनी मिर्झा जलील यांच्याविरुद्ध त्यांच्याकडून रक्कम वसूल करण्यासाठी खटला दाखल केला आणि मिर्झा यांनी दावा केला की दत्तकडून मोठी रक्कम येणे बाकी आहे. गोरचंद दत्त यांनी केलेली कारवाई परिषदेने फेटाळून लावली आणि मिर्झा जलील यांनी केलेला प्रतिवाद मान्य केला. गोरचंद यांनी मुख्य प्रांतीय परिषद होसियार यांच्याविरुद्ध सर्वोच्च न्यायालयात दावा दाखल केला.

(a) What are the contentions of Gorachand Dutt before the Supreme Court? (a) सुप्रीम कोर्टासमोर गोरचंद दत्त यांचे वाद काय आहेत?

(b) What does the case reveal about the Supreme Court?-(b) या खटल्यातून सर्वोच्च न्यायालयाविषयी काय माहिती मिळते?

Q 2. The Patna case proved that the administration of justice under the Charter of 1773 was totally inadequate .The case was directly responsible for many provisions of the Act of Settlement ,1781,which was enacted to remove the defects of the Regulating Act,1773.- पाटणा प्रकरणाने 1773 च्या सनदेनुसार न्यायाचे प्रशासन अपुरे असल्याचे निदर्शनास आणून दिले नियामक कायद्याचे वाईट परिणाम दूर करण्यासाठी सेटलमेंट अधिनियम, 1781 च्या अनेक तरतुदींसाठी हे प्रकरण थेट जबाबदार होते.

(a) Elucidate the facts of the case?-(अ) प्रकरणातील तथ्य स्पष्ट करा?

(b) Describe the effects of the decision held in this case?-(b) या प्रकरणात घेतलेल्या निर्णयाच्या परिणामांचे वर्णन करा?

Q3. The revenue Council of Calcutta issued a writ for Kamaluddin committal without bail. Kamaluddin obtained the writ of Habeas Corpus and set himself free. The Supreme Court granted the Writ through the bail and held that the facts submitted by the council were defective.- कलकत्त्याच्या रेव्हेन्यू कौन्सिलने कमालउद्दीनला जामीन न देता रिट जारी केली. त्याविरोधात कमालउद्दीनने हेबियस कॉर्पसचे रिट मिळवले आणि स्वतःची सुटका केली. सर्वोच्च न्यायालयाने जामीनाद्वारे रिट मंजूर केली आणि परिषदेने सादर केलेले तथ्य सदोष असल्याचे नमूद केले.

- (a) Mention the facts of the case? प्रकरणातील तथ्य स्पष्ट करा?
(b) Describe the effects of the judgement? या प्रकरणात घेतलेल्या निर्णयाच्या परिणामांचे वर्णन करा?

4. The conflict between the Supreme Court and the Supreme Council began after the Regulating Act reached the climax in this case. The Supreme Court claimed its jurisdiction over the whole native population which was strongly opposed by the Supreme Council. The parliament passed the Act of settlement, 1781. रेगुलेटिंग ॲक्ट पारित केल्यानंतर सर्वोच्च परिषद आणि सर्वोच्च न्यायालय यांच्यातील संघर्शाने कळस गाठला. सुप्रीम कोर्टाने संपूर्ण स्थानिक लोकसंख्येवर आपल्या अधिकारक्षेत्राचा दावा केला, ज्याला सर्वोच्च परिषदेने जोरदार विरोध केला. या समितीने सर्वोच्च न्यायालय आणि कौन्सिल यांच्यातील संघर्शाचा तपशीलवार अहवाल सादर केला. संसदेने सेटलमेंट कायदा, 1781 मंजूर केला.

- (a) Identify the case and briefly give the facts?- (a) केस ओळखा आणि थोडक्यात तथ्य सांगा?
(b) What was the conflict between the Supreme court and Supreme Council? (b) सर्वोच्च न्यायालय आणि सर्वोच्च परिषद यांच्यातील संघर्ष काय होता?

Q 4. Answer **any Two** of the following

(12)

- 1, Elucidate the concept of Rule of Law with special reference to post independence?- स्वातंत्र्योत्तर काळाच्या विशेष संदर्भात कायद्याचे राज्य ही संकल्पना स्पष्ट करा?
2. Describe the salient features of the High Courts under the The High Courts Act, 1861?- उच्च न्यायालय अधिनियम, 1861 अंतर्गत उच्च न्यायालयांच्या ठळक वैशिष्ट्यांचे वर्णन करा?
3. Explain the dual system of Courts prevalent in India between 1834 and 1861?- 3. भारतात 1834 ते 1861 दरम्यान प्रचलित असलेल्या न्यायालयांच्या दुहेरी पद्धतीचे स्पष्टीकरण द्या?
4. Explain the role of Law Commission in modern India towards the Law Reforms? - 4. आधुनिक भारतातील कायदा सुधारणांबाबत कायदा आयोगाची भूमिका स्पष्ट करा?
